

Finanspolicy

Sjöbo kommuns samlade verksamhet

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Organisation och ansvarsfördelning	3
3	Finansiell samordning	4
4	Upplåning	5
5	Utlåning och borgen till bolag	5
6	Likviditetshantering och placeringar	6
7	Riskhantering.....	7
8	Förvaltning av medel för stiftelser och donationsfonder	9
9	Rapportering	9

Finanspolicy revisionshistorik

Datum	Beskrivning
2010-03-31	Finanspolicy antagen i kommunfullmäktige, § 23/2010.
2011-09-01	Revidering av finanspolicy, antagen i kommunfullmäktige 2011-09-28, § 66. Dokumentet gäller längst t.o.m. 2015-01-31.
2014-02-26	Revidering av finanspolicy, antagen i kommunfullmäktige 2014-02-26, § 2. Dokumentet gäller längst t.o.m. 2015-01-31
2015-06-17	Revidering av finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2015-06-17, § 55.
2023-09-27	Revidering av finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2023-09-27, § 131

1 Inledning

Samtliga tidigare antagna föreskrifter om medelsförvaltningen eller annat område som behandlas i denna policy upphävs.

Kommunfullmäktiges tidigare utfästelser rörande borgensåtagande, upplåning, utlåning eller motsvarande och som genom avtal gäller i förhållande till annan part, förändras ej så länge nu gällande åtagande kvarstår.

1.1 Omfattning:

Genom finanspolicyen säkerställs att det finns ett regelverk för kommunen och koncernen som uppfyller Kommunallagens krav avseende medelsförvaltningen i kommunen.

Finanspolicyen omfattar finansverksamheten inom kommunens samlade verksamhet, med vilken avses Sjöbo kommun med helägda bolag samt andra bolag enligt separat beslut i kommunfullmäktige, i fortsättningen kallat kommunkoncernen.

Med finansverksamheten avses upplåning, utlåning, borgen, likviditetshantering, placeringar och finansiell riskhantering.

Som ett komplement till finanspolicyen finns, av kommunstyrelsen utfärdade, finansiella riktlinjer för Sjöbo kommun.

Respektive styrelse i helägt bolag ska, efter godkännande av kommunstyrelsens arbetsutskott, fastställa finansiella riktlinjer för bolaget inom ramen för denna finanspolicy.

Ansvarig

Styrdokument

Kommunfullmäktige

Finanspolicy
Sjöbo kommuns samlade
verksamhet

Kommunstyrelse

Finansiella riktlinjer
Sjöbo kommun

Bolagsstyrelse

Finansiella riktlinjer
Helägda bolag

1.2 Syfte med finanspolicyn:

Finanspolicyn är ett ramverk från kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och principer för finansverksamheten inom kommunkoncernen.

1.3 Målsättningar med finansverksamheten:

De övergripande målsättningarna för finansverksamheten inom kommunkoncernen är att medverka till god ekonomisk hushållning genom att:

- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital;
- inom ramen för detta mål, och inom finanspolicy och finansiella riktlinjer, eftersträva bästa möjliga finansnetto;
- inom kommunkoncernen utnyttja stordriftsfördelar och effektivisera finansiering, kapitalflöden, likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster.

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och enligt med på området gällande lagstiftning samt EU-rättsliga principer. Verksamheten ska kännetecknas av en hög kompetens, affärsmässighet och effektiva beslutsprocesser.

2 Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas enligt nedanstående.

Kommunfullmäktiges ansvar är att:

- besluta om finanspolicyn för kommunkoncernen;
- besluta om en ram för kommunkoncernens externa upplåning;
- besluta om en ram för kommunens egen upplåning;
- besluta om en ram för utlåning till och borgen för respektive bolag besluta om kommunens utlåning till och borgen för externa parter;
- följa utvecklingen av finansverksamheten genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering i enlighet med den årligt fastställda planen för ekonomisk rapportering.

Kommunstyrelsens ansvar är att:

- övergripande ansvara för de finansiella riskerna i kommunen;
- besluta om finansiella riktlinjer för kommunen;
- besluta om nya upplåningsformer;
- besluta om delegationsordning för finansiella beslut;
- fortlöpande utvärdera finanspolicy och finansiella riktlinjer samt föreslå kommunfullmäktige att vid behov revidera finanspolicyn;

- tillhandahålla kommunfullmäktige rapporter om finansverksamheten vid tertialbokslut.

Nämnderna ansvarar för att:

- nämnden tillhandahåller den information till kommunens ekonomiavdelning som behövs för att en effektiv finansiell samordning ska kunna ske inom kommunkoncernen.

Styrelserna i de helägda bolagen ansvarar för att:

- finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för denna finanspolicy
- besluta om finansiella riktlinjer för respektive bolag inom ramen för denna finanspolicy
- efter godkännande av kommunstyrelsens arbetsutskott fastställa finansiella riktlinjer för respektive bolag inom ramen för denna finanspolicy;
- tillhandahålla den information till kommunens ekonomiavdelning som behövs för att en effektiv finansiell samordning ska kunna ske inom kommunkoncernen;
- i bolag med en nettolåneskuld besluta om hantering av bolagets kapitalbindning på krediter;
- i bolag med en nettolåneskuld besluta om hantering av bolagets ränterisker;
- hantera övriga identifierade finansiella risker i samråd med kommunens ekonomiavdelning;
- följa utvecklingen av finansverksamheten genom löpande finansiell rapportering.

Kommunstyrelsens vidaredelegering, fördelat på kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunens ekonomiavdelning, ska anges i kommunens finansiella riktlinjer.

3 Finansiell samordning

Kommunens ekonomiavdelning ansvarar för samordningen av de finansiella frågorna inom kommunkoncernen. Ekonomiavdelningens övergripande uppdrag är att verka för att på bästa sätt uppnå målsättningarna med finansverksamheten och att stödja bolagen i finansiella frågor.

Rutinerna för hur samordningen ska ske utformas av ekonomiavdelningen. Särskild vikt ska läggas vid kontroll, rapportering och uppföljning av finansiella transaktioner. Samråd ska alltid ske med kommunens ekonomiavdelning innan bolagen genomför transaktioner som omfattas av finansverksamheten.

I kommunkoncernen ska finnas ett Finansråd som ett samarbetsorgan för finansverksamheten i kommunkoncernen. Finansrådet ska bestå av tjänstemän från respektive helägt bolag samt tjänstemän från kommunen. Kommunens ekonomichef är sammankallande och minst två protokollförda möten ska hållas årligen.

Kommunkoncernen ska ha ett gemensamt koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Helägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur.

Nämnder och bolag ska till kommunens ekonomiavdelning lämna den information och rapporter som behövs för ett effektivt finansiellt samarbete inom kommunkoncernen. Tillika ska kommunens ekonomiavdelning ge dessa parter motsvarande information som behövs för deras respektive verksamhet.

Bolagen ansvarar, inom ramen för denna finanspolicy, för respektive bolags finansverksamhet.

4 Upplåning

All upplåning i kommunkoncernen ska inrymmas inom de av kommunfullmäktige beslutade ramarna. Med upplåning avses alla former av finansiering, leasing och kreditlöften.

En hög säkerhet beträffande tillgång till finansiering ska eftersträvas och kommunkoncernens betalningsförmåga ska vid varje tidpunkt vara säkerställd via tillgång till likvida medel och/eller genom avtalade kreditlöften. Respektive bolag ansvarar för att med kommunens ekonomiavdelning teckna avtal för respektive verksamhets behov av checkräkningskredit.

Kapitalförsörjningen ska tryggas genom att en låg finansieringsrisk eftersträvas via en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur och väl avvägda likviditetsreserver. Kommunen är medlem i Kommuninvest varför upplåning från Kommuninvest förväntas utgöra den huvudsakliga upplåningskällan. Kommunkoncernen ska dock sträva efter att diversifiera upplåningen förutsatt att andra kreditgivare eller upplåningsformer erbjuder jämbördiga villkor.

Finansiell leasing i kommunkoncernen jämställs med upplåning. Finansiell leasing ska i normalfallet användas sparsamt, och all finansiell leasing i kommunen ska beslutas av kommunstyrelsen. Finansiell leasing i bolagen kan ske, dock bör samråd först ha skett med kommunens ekonomiavdelning. Varje beslut om leasingupphandling ska föregås av en skriftlig dokumentation som visar finansieringsformens för- och nackdelar i förhållande till egenfinansiering och traditionell upplåning.

Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse ska i respektive finansiella riktlinjer ange riktlinjer för upplåning och likviditetsreserver.

5 Utlåning och borgen till bolag och kommunalförbund

5.1 Allmänt

Kommunen har enligt lag möjlighet att ingå borgen för företag och organisationer gällande ändamål som hör till kommunens kompetensområde.

Utlåning och borgen får endast ske i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade utlånings- och borgensramar. Ekonomiavdelningen ska inför kommunfullmäktiges beslut om ramar för utlåning och borgen lämna ett skriftligt utlåtande innehållande en kreditbedömning. Motsvarande utlåtande ska lämnas till kommunfullmäktige för beslut om utlåning till delägda bolag,

kommunalförbund och extern part. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde.

All utlåning, kreditlöften och borgen ska ske på ett sådant sätt att kommunens finansiella risker begränsas. Utlåning, kreditlöfte och borgen ska dokumenteras i avtal mellan parterna och vara begränsad ifråga om belopp och tid.

Kommunstyrelsen ska i finansiella riktlinjer ange riktlinjer för utlåning, borgen, kreditprövning och säkerheter samt riktlinjer för fastställande av borgensavgifter.

5.2 Utlåning till och borgen för delägda bolag och kommunalförbund

Utlåning eller borgensteckning till delägda bolag och kommunalförbund ska normalt ske endast med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal med annan part.

5.3 Borgensavgift och marginalpåslag vid utlåning till helägda bolag

Utlåning till och borgen för verksamheter som bedrivs i konkurrens omfattas av EU:s statstödsregler. För att åstadkomma konkurrensneutrala villkor ska bolagen erlagga ett marginalpåslag vid upplåning från kommunen eller en borgensavgift då kommunen går i borgen. Kommunens marginalpåslag och borgensavgifter ska vara transparenta och baseras på marknadsmässiga villkor med hänsyn tagen till respektive bolags egna finansieringsmöjligheter vid respektive upplåningstillfälle. Då borgen är en finansiell tjänst under risktagande ska marginalpåslag och borgensavgift även erläggas för bolag som inte är konkurrensutsatta.

6 Likviditetshantering och placeringar

Med likviditetshantering avses matchning av in- och utbetalningar samt hantering av kortfristiga låne- och placeringsbehov. Ekonomiavdelningen svarar för samordning, planering och förvaltning av kommunkoncernens hela likviditet.

Likviditetshantering ska bedrivas med målsättningen att samordna kapitalströmmarna i kommunkoncernen och att sänka räntekostnaderna genom effektiva betalningsrutiner och god likviditetsplanering.

Likviditetshantering ska effektivisera kapitalförsörjningen och beakta en god betalningsberedskap vid alla tillfällen. Bolag och nämnder ansvarar för att optimera sitt rörelsekapital.

Helägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur. Delägda bolag och kommunalförbund kan anslutas efter ansökan från respektive bolag/ kommunalförbund. Är det en checkräkningskredit kopplad till bolagets/kommunalförbundets underkonto i koncernkontostrukturen ska kommunfullmäktige besluta om utlåningens ram medan kommunstyrelsen tillfälligt kan omfördela ramen mellan bolagen. Villkoren för koncernkontots in- och utlåningsränta ska vara lika villkoren som erhålls från aktuell bank för samtliga helägda bolag reducerat med 0,10 %.

Tillfällig överskottslikviditet ska i första hand användas för att reducera lånebehovet i kommun-koncernen. Om det finns bestående överskottslikviditet i kommunkoncernen ska den hanteras aktivt och inom riktlinjerna för risktagande. De bolag som är anslutna till kommunens koncernkontostruktur ska placera all överskottslikviditet genom ekonomiavdelningen.

Kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse ska i respektive finansiella riktlinjer ange riktlinjer för likviditetshantering. Kommunstyrelsen ska i finansiella riktlinjer ange riktlinjer för placering av överskottslikviditet.

7 Riskhantering

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker dels i form av operativa risker. För varje betydande finansiell risk ska det finnas en tydligt angiven strategi och regler.

Helägda bolag som i verksamheten har identifierade risker av finansiell karaktär, vilka inte täcks av finansverksamheten, ska utarbeta strategier och riktlinjer för dessa risker. Exempel på sådana risker är elprisrisker och råvaruprisrisker.

Följande riktlinjer gäller för kommunen och de helägda bolagen.

7.1 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar.

Kapitalförsörjningen ska tryggas genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, långivare och väl avvägda likviditetsreserver.

Högst 40 procent av låne- och kreditlöftesvolymen får förfalla under en enskild 12-månadersperiod. Minst 50 procent av de närmaste 3 månadernas finansieringsbehov ska täckas genom tillgång till likvida medel eller kreditlöften.

7.2 Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunkoncernens finansnetto negativt.

Om kommunen respektive bolagen är nettolåntagare ska kommunen och bolagen utifrån respektive verksamhets förutsättningar och i samråd med kommunens ekonomiavdelning utforma en betryggande räntestrategi. Strategin ska uttryckas som en bestämd förfallostruktur för räntebindningen och riskmandaten ska ange tillåtna avvikelser. Motiv för valet av strategi ska dokumenteras.

7.3 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär. I externa finansiella transaktioner med motpartsrisk ska bara motparter med hög kreditvärdighet väljas. Motpartsrisker ska i möjligaste mån reduceras genom att riskerna sprids på flera motparter.

7.4 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

I finansverksamheten uppkommer valutarisker om upplåning eller placering sker i utländsk valuta. Upplåning i utländsk valuta ska godkännas av kommunstyrelsen och alltid säkras. Vad det gäller långsiktiga placeringar kan dock viss valutarisk accepteras vad det gäller aktieplaceringar och eventuell kostnad. Eventuell säkring av valutarisker vad det gäller *de långsiktiga placeringar* ska alltid vägas mot kostnaderna för att säkra exponeringen samt den administration det medför.

Respektive nämnd och bolag ansvarar för att identifiera och rapportera valutarisker som uppkommer i den löpande verksamheten till kommunens ekonomiavdelning. Rapportering av verksamhet beslutar i samråd med ekonomiavdelningen hur valutariskerna ska hanteras.

Valutarisker som uppkommer i bolagens löpande verksamhet hanteras i respektive bolag.

7.5 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte kunna omsätta en finansiell placering eller instrument till likvida medel eller att omsättning endast kan ske till en påtaglig kostnadsökning.

För att begränsa likviditetsrisken ska en likviditetsplan som anger kommunkoncernens finansiella flöden finnas och denna ska matcha de korta placeringarna. För kommunens långfristiga placeringar ska likviditetsrisken beaktas vid valet av placeringsinstrument.

7.6 Derivatinstrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera kurs- och ränterisker.

Derivatinstrument får endast användas till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning eller i underliggande valutaexponeringar. I placeringsverksamheten är enbart indirekt användning av derivatinstrument såsom i fonder eller som en del av finansiella instrument tillåtet. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid dokumenteras före affärsavslut. Användning av derivatinstrument ska godkännas av kommunstyrelsen.

7.7 Operativa risker

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system.

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering. Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

8 Förvaltning av medel för stiftelser och donationsfonder

Syftet med stiftelseförvaltningen är att skapa underlag för årlig utdelning samtidigt som kapitalet reallt bevaras långsiktigt. Kommunstyrelsen ska – i förekommande fall med beaktande av föreskrifter i donationsurkunder och stadgar - besluta om särskilda placeringsriktlinjer för förvaltning av medel för stiftelser och donationsfonder.

9 Rapportering

Kommunstyrelsen ska tillhandahålla rapportering om finansverksamheten vid tertialbokslut samt årligen till kommunfullmäktige avge en rapport med en utvärdering av finansverksamheten och riskhanteringen i kommunkoncernen. Härutöver ska den rapportering som kommunfullmäktige efterfrågar utföras i enlighet med kommunfullmäktiges instruktioner.